№ 338
D. 16. Grudnia.
WTÓREK.
ROK 1828.

KURIER Warszawski

WSPOMNIENIA.

Zwycięztwo Czarnieckiego nad Szwedami 1658.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Kommissya Najwyższa Examinacyjna. — Z polecenia Kommissji Najwyższej Examinacyjnej wzywam Sukcessorów: ś. p. *Wincentego Łobarzewskiego*, Podsędka Sądu Policji Popr: Obw: Warszaw: Wydziału I. i ś. p. *Pawła Nosalskiego* Assessora Tryb: Cywil: I. Instancji Woie: Lubel:, iżby się do Kancellarji Kommissji Najwyż: Examinac: w Radzie Stanu Królestwa Pols: będącej, zgłosili po odebranie dowodów kwalifikacyjnych, które powyżej wymienieni, przy podaniu się do Examinu Sądowego III klassy złożyli.— S. I. *Dysterlow*.

Wczoray w zagaieniu publicznego posiedzenia *Towarzystwa Królewskiego Przyiacioł Nauk*, Szanowny Prezes *J. U. Niemcewicz* doniósł, że Deputacja do ustalenia pisowni polskich, pracuie nieprzerwanie, iako też wybrani mężowie pracuią nad dalszem wydaniem dzieiów oiczystych. Następnie mówił Prezes o dziełach w tych czasach wydanych przez członków Towarzystwa *Siarczyńskiego* i *Swięckiego*, o Dzienniku lekarskim, o podróży naukowej Hra: *Skarbka* tego lata odbytej; o rodakach naszych w obcych piszących ięzykach z powszechną zaletą to iest: *Bronikowskim* i *Bułharynie*; o 2ch autorach scenicznych Hrabiach *Fredro*; o rozprawach podanych przez *Tade: Woiewódzkiego*, o wydaniu *Praw Litewskich* nakładem Hr. *Działyńskiego*; o szanownej autorce wielu dzieł użytecznych, Pannie *Tańskiej*; o dziele historyczno-ieneologicznym maiącem być wydanem przez Pannę *Korzeniewskę*; o obrazach i rysunkach będących tego lata na wystawie publiczney, o Instytucie Politechnicznym, o maiącym się utworzyć zbiorze pomników narodowych, o związkach naukowych z członkami Korrespondentami Towarzystwa Królewsko-Warszawskiego; a gdy dowodził ile potrzebną iest nauka i oświata, rzekł: »Iestże stan, powołanie, w którymby nauka potrzebną niebyła, ona wskazuie Kapłanom Ołtarzy, iak Boskie prawdy Zbawiciela naszego ogłaszać, ona naucza Sędziego, iak bez względu na światowe widoki, stać nieustraszonym, przy Bogu, sumieniu, prawdzie i prawie, ona otwiera drogę do tych odkryć w kunsztach i umieiętnościach, tak silny wpływ maiących na dolę człowieka, ona łagodzi umysły, ona przewodnicząc w boiach, zmniejsza ich srogość i straty; i laury mniej krwią zbroczone podaie zwycięzcom; ona przez Boskie wieszczków natchnienia imiona dobroczyńców narodów, do nieśmiertelności przesyła; ona pędzlem zażywia płótno, wykonywa dłutem rysy tych mężów, co radą lub orężem wsławili rodzinną swą ziemię, lub walcząc za całość i swobody iej, chlubnie polegli.» Nakoniec Prezęs oddał winną cześć zmarłym w tych czasach Członkom Towarzystwa *Lipińskiemu* i *Maliszewskiemu*, i doniósł o rozmaitych darach.

Trybunał handlowy d. 6 b. m. ogłosił upadłość nad maiątkiem *Jana Brandta* Fabrykanta Oleiu.

Dykcjonarz Francuzki, *Noela* i *Szapsala*,

iako też P. *Ryvalor*, który dopiero w tym roku wyszedł, znajduie się w Księ: A. *Brzeziny* i K.

Dziś zimna stopni 2.

Z Petersburga 2 Grudnia. (Z D. P.)

N. PAN, ozdobił orderem S. *Andrzeia*, Jenerała Hrabiego *Paszkiewicza Erywańskiego* i Jenerała Hr: *Dibicza*. Przy przesłaniu znaków tego pierwszego orderu, były dołączone Reskrypta N. PANA, oświadczaiące najwyższe zadowolenie MONARCHY z działań tych wodzów tyle zaszczytu przynoszących orężowi Rossyjskiemu.—Order S. *Alexandra Newskiego* otrzymał Jenerał iazdy Xże *Trubecki* będący przy boku N. PANA w czasie teraźniejszej wojny. Tymże orderem został ozdobiony Jenerał *Bistrom* dowódca piechoty Gwardji, w nagrodę męztwa okazanego w walkach z Turkami.

NOWOSCI ZAGRANICZNE.

W różnych okolicach nad *Renem* panowały w zeszłym miesiącu trzęsienia ziemi trwaiące wszędzie po kilka sekund. Z tych było najsilnieysze w *Akwisgranie*, gdzie mieszkańcy iednej z ulic tegoż miasta tak byli przestraszeni, że opuszczali swe domy.—Donoszą z *Munich* że dnia 2 b. m. zaprowadziło woysko w paradzie 37 armat do Ludwisarni pod *Wezenfeld*, z których ma być ulany Kolos na pamiątkę poległych woiowników *Bawarskich* w ostatnich wypadkach woiennych.— Donoszą z *Szwajcarji* że od niejakiego czasu pokazały się w Kantonie *Tesińskiem* Niedźwiedzie, i w wielu trzodach wyrządziły znaczne szkody. Kilkunastu z nich iuż zabito. Władza miejscowa wyznaczyła nagrodę na wytępienie tych drapieżnych zwierząt.— Donoszą z *Madrytu* że dwór Króla Hiszpańskiego był pogrążony w smutku gdy odebrał wiadomość o nieszczęśliwym przypadku Królewicza *Don Michała*.—Potwierdza się skutek szczęśliwego odkrycia pewnego Lekarza Angiel: przeciw zarazie *żółtej febry* nawet w tenczas gdy iuż ią kto mieć będzie. Potrzeba być ustawicznie w miejscu gdzie iest blask słońca lub świecy, w dzień powinien pacjent znajdować się na dworze od wschodu aż do zachodu słońca, po którym zaraz wróci do mieszkania kazawszy rzęsisto oświecić cały pokój w którym leży, co trwać musi co noc aż do wschodu. To czyniąc przez tydzień, niedostanie żółtej febry. —W *Paryżu* odebrana wiadomość z Grecji donosi, że twierdza *Koron* została oddaną Grekom, których garnizon składa się z 200 źle uzbroionych żołnierzy pod dowództwem znanego *Nikitasa*. — Oddział korpusu Inżenierów Francuz: udał się do *Koryntu* dla wzmocnenia *Akrokoryntu*. — Posłowie Mocarstw sprzymierzonych, nieskończyli dotąd działań względem ustanowienia granic nowego państwa Greckiego. — Admirał *Rini* wydał rozkaz, aby okręty transportowe opatrzyły się żywnością na 3 miesiące, w przypadku ieśliby musiały wrócić do Francji. — P. *Pito* Szef bióra Prefektury Policji w *Paryżu*, zaprosił niedawno swoich krewnych na obiad, po którym poszedł do ubocznego pokoiu swoiej żony i zastrzelił się! okoliczności familijne miały być przyczyną tego samobójstwa. — Nim Zamek *Morei* poddał się, rzucił do niego okręt Angiel: *Etna* 128 bomb, a okręt Francuz: *Blond* wystrzelił w czasie tego działania 6000 funtów prochu. — W *Londynie* powiększa się codziennie liczba uczniów tamecznego nowego Uniwersytetu. — Donoszą z *Stambułu*, że ta stolica iest opatrzona żywnością na miesięcy 5. Odebrano wiadomość z *Smirny*, że Wice Król Egiptu trudni się organizacją swoiego wojska, które przybyło z *Morei*, oraz że ma zamiar wysłać korpus do *Kandji*, gdzie się dotąd znajduie 3000 Albańczyków będących na iego żołdzie. *Re-*

szyd Basza odebrał zasiłki woienne, gdyż się obawiaią Turcy, aby wojsko Francuzkie, nie postąpiło ku *Negropontowi*. — Nowo mianowany przez Sułtana *Kapudan-Basza Amet Bej* był przed 11sto laty Szewcem. — W *Paryżu* będzie wzniesiony pomnik Królowi *Ludwikowi XVIII*. iako nadawcy konstytucji. — W bliskości *Towhart* w Anglji niedawno, przyszedł do izby młynarskiej Żebrak, gdy Młynarza niebyło w domu; Młynarka widząc nędzarza okrytego łachmanami dała mu iałmużnę, a w tejże chwili zbrodniarz pchnął ią nożem; na krzyk upadaiącej wpadła służąca Dziewczyna, Żebrak i ią również nożem ugodził, poczem otworzył skrzynkę i zabrał wszystkie pieniądze tak w monecie iako też w papierach. Po dokonanej zbrodni pospieszył do bliskiego miasteczka, w którem odbywał się iarmark; officjalista z innego miasta poznał że to iest złoczyńca który niedawno wydobył się z więzienia. Uięto go natychmiast, poczem przyznał się że przed godziną zamordował 2 Kobiety. — W *Edymburgu* znajduie się stary Poeta który iuż ułożył 12,000,000 wierszy w różnych przedmiotach; teraz ieden z recenzentów także stary, przeczytawszy wszyskie te poezje, dowiódł, iż z owych 12 miljonów wierszy iest wcale dobrych 24.

Z Krakowa.—Gdy smutna wiadomość o najmniej spodziewanem zejściu N. MARJI, Matki N. CESARZA Wszech Rossji, Króla Polskiego, Protektora Rzeczypospolitej Krakowskiej, doszła iuż nas w sposobie Urzędowym, Rząd tutejszo-kraiowy nakazał osobom wszelkiej rangi urzędy publiczne sprawuiącym i korpusowi officerów Milicji kraiowej przywdzianie 4rotygodniowej żałoby. Obywatele zaś i Damy dzieląc uczucia Rządu w okoliczności tyle serca Najiaśniejszego krainy tej Protektora dotkilwej, dobrowolnie takową przywdzieli, od mawiaiąc sobie wszelkich przez ten przeciąg czasu głośnych uciech, które także i pomiędzy ludem zakazanemi zostały.

Sprzedaż zbioru Monet. — Niżej podpisany posiadam *Gabinet Monet i Medalów* składaiących się z 4000 sztuk, które wciągu tysiąc lat w *Saxonji* wybito. Zawiera on bardzo rzadki, iaki nawet w Gabinetach Xiążęcych mało gdzie znaleść można, ciąg monet średniego wieku, tudzież zbiór prawie kompletny wszystkich najrzadszych Medalów i Monet nowszych czasów. Gabinet ten mam zamiar sprzedać, maiący więc chęć nabycia zbioru tego wcałości, zechcą się względem warunków sprzedaży zgłosić do mnie w listach frankowanych. Magister K. F. *Erbstejn* w *Dreźnie* przy ulicy *Wejsenhaus Gasse* zwanej Nr 389 Lit. A.

Artykuł nadesłany. — Dwoiakie kamyki naturą zupełnie różne od siebie, pospolstwo *strzałkami piorunowemi* nazywa. 1wsze są najczęściej kształtu walcowatego bardzo regularnego, w iednym końcu ostre, w 2gim tępe i w tym tępym końcu maią głębokie wydrążenie czasem obcym minerałem zatkane. Są wpół przezroczyste, pospolicie z koloru i przezroczystości do cukru lodowatego podobne, czasem w podłuż niby przedzielone na 2 połowy, z których 1na iaśniejszą iest od 2giej. Przełamane okazuią odłam promienisty, którego drobne, iak iedwab połyskuiące, promienie, regularnie od środka do obwodu się rozchodzą. Takie znane są naturalistom pod nazwiskiem *Belemnitów*. Belemnity rozpalone w ogniu a potem w zimną wodę zanurzone, bieleią, i pękaią na regularne obrączki czyli krążki, przy czem daie się czuć wyraźny zapach rogu palonego, okoliczność udowodniaiąca organiczny a mianowicie zwierzęcy początek tych kamyków. Jakoż naturaliści zastanawiaiąc się nad to samością ich kształtu, nad budową ich wewnętrzną i nad ich składem chemicznym, a mianowicie nad geologicznem, ich położeniem że się zawsze obok skamieniałych muszli i korali znajduią, uznali belemnity za skamieniałości zwierzęce. Jedni poczytuią ie za skamieniałe niegdyś żyiące robaki, drudzy za skamieniałe kolce morskich stworzeń znanych pod na-

zwiskiem *morskich ieżów* (Echinus) które również skamieniałe i w tym stanie u Geologów *Echinitami* a u pospólstwa *Żabińcami* zwane, naycześciey razem z Belemnitami się znayduią. Belemnity okazuią tak wyraźnie swóy organiczny początek, że mocno wątpić wypada ażeby iaki uczony odważył się inaczej ten fenomen natury tłumaczyć. Drugie kamyki, które pospólstwo także *strzałkami piorunowemi* zowie, są krzemieniami kształtu naciekowego czyli stalaktycznego, ostrokręgowe, czasem proste, czasem iak rożki skrzywione, różnej długości a naycześciey mało co ciensze od palca, zupełnie własności i skład krzemienia maiące. Pospólstwo, z którego rąk nieraz taki kamyk otrzymałem, upewniało mnie iż on się zawsze znayduie tam, gdzie piorun uderzy. Teto zapewne drugiego rodzaiu strzałki piorunowe uznano niedawno w Niemczech i Francji za utwor elektryczności, czyli za piasek piorunową elektrycznością stopiony, co łatwo być może, gdy krzemionka równie piasku iako i tych kamyków przeważaiącym iest pierwiastkiem. Nowe te postrzeżenia większą liczbą doświadczeń poparte, czyż nie doprowadzą umysłu do wniosku, że nawet na utworzenie wszystkich mass krzemienia w skałach warstowych, elektryczność głównie wypływała? Strzałki piorunowe krzemieniste nietrudno znaydować na polach naszych, a nic pospolitszego niema nad Belemnity lub przynaymniej ich ułomki osobliwie w pagórkowatych kraiu naszego okolicach, nie zaś, iak artykuł *Dr: Sk:* w 329 N rze Kurjera War: umieszczony, naybezzasadniej ogłasza, że wcale się u nas nieznayduią. — *A. Waga.*

DONIESIENIA.

W przeieździe z Warszawy do Siedlec traktem szose, zaginęła podróżnemu paczka w papier obwinięta a obeymuiąca rachunki Leśne po niemiecku pisane Lasów do Dóbr Mordzkich należących. Gdy papiery te obcemu na nic przydać się nie mogą, iak przeciwnie dla ich utraciciela wielkiej wagi, uprasza się łaskawego znalazcę, ażeby zechciał odesłać lub oddać ie, albo w Warszawie pod Nr 2358, przy ulicy Dzielnej na 1sze piętro, albo W. Kommissarzowi Obwodu Stanisławskiego w Mińsku, lub nakoniec W. Naddzierżawcy w Mieście Mordach, iak to najbliżej i naydogodniej będzie. Zwrot kosztów przesłania, lub przyzwoita za oddaniem nagroda, w każdem z tych miejsc zapewnia się z wdzięcznością.

Dwa Wexle ieden na Talarów 66 wystawiony na imie Izraela Rubejnichta; drugi na Tal: 60 na Mosiek Dawid Sardyner Wexlarza zagubione, zostały. Kto takowe znalazł, niech raczy oddać pod Nr 1434 przy ulicy Zielnej w bliskości ulicy Marszałkowskiej za nagrodą 2 rubli, gdyż żadnej korzyści mieć z takowych nie może.

Dnia 17 Grudnia 1828 roku, o godzinie 2 z południa w Warszawie przy ulicy Franciszkańskiej w domu pod Nr 1809, prawnie zaięte przedmioty iako to: Stoły, Szafy, Komody, Lustra, Łóżka. i inne Meble, tudzież różne naczynia Miedziane, Mosiężne, oraz rozmaite Futra w błamach to iest: Kałanki, Lisy, Popielice grzbiety, przytem Kożuchy, Szlafroki, i inne przez publiczną licytacją za gotowe kurant pieniądze sprzedanemi będą. —

Onufry Żaborowski K. T. C. W. M.

Podpisany Komornik Sądowy zawiadamia niniejszem Szanowną Publiczność, iż prawnie zaięte różne effekta iako to: Zboże w snopach rozmaitego gatunku, Siana stogów pięć i inne będą publicznie sprzedawane we Wsi Bogiewicach w Powiecie Czerskim Woiewództwie Mazowieckim d. 18 Grudnia r. b. 1828 o godzinie 10 zrana i następnych za gotową natychmiast zapłatę. — *Tomasz Szaniawski* K. S.

Podaie do publicznej wiadomości, iż aukcja na effekta iako to: Krzesła, Stoły, Lustra, Kantorki, Cukier, Kawę, Wina w rożnych gatunkach, i wszelkie inne przedmioty iakie w handlu Korzennym znajduią się, w domu przy ulicy Królewskiej Nr 1066 w dniu 17 m. i r. b. i dni następnych, o godzinie 10 zrana za gotowe pieniądze więcej daiącemu odbędzie się. — *Andrzej Tryllerowicz* K. T. C. W. M.

W dniu 17 Grudnia 1828 r. o godzinie 9tej zrana w domu pod Nr 496 przy ulicy Miodowej odbędzie się z dozwolenia Sądu licytacja ruchomości, do zaginionych Karóla i Marjanny małżonków Kamieńskich należących, iako to: Mebli, sprzętów Domowych i Kuchennych i trochę Pościeli, co się do wiadomości podaie.

Billard z potrzebnemi do tego rekwizytami iest do sprzedania lub wynaięcia, bliższą wiadomość powziąść można pod Nr 57 w Rynku Starego Miasta w handlu Korzeni i Wina w Warszawie.

Panna usposobiona do robot kobiecych, zarządzenia domem i gospodarstwem, w średnim wieku będąca; życzyłaby sobie obiąć obowiązek w Stolicy lub na Prowincji. Ktoby więc sobie życzył, raczy się zgłosić do rządcy domu Pałacu Saskiego.